

3. Масленчиков Ю. С. Концепция развития банковской группы // Оперативное управление и стратегический менеджмент в коммерческом банке, № 2, 2002, С. 55—61.

О. В. Заворотько

Київський національний економічний університет

ІНФЛЯЦІЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

З метою підвищення рівня та якості життя населення, конкурентоспроможності суспільства та національного виробництва у найближчій перспективі в Україні повинні бути забезпечені високі темпи економічного зростання. Низький рівень інфляції є одним із основних факторів динамічного розвитку економіки, оскільки він виступає основою для підтримання позитивних очікувань економічних суб'єктів, зниження ризиків та прийняття обґрунтованих рішень відносно заощаджень, інвестицій та споживчих витрат. Тому, грошово-кредитна політика, яка буде спрямована на стійке зниження рівня інфляції, підвищить потенціал економічного зростання.

В багатьох країнах в якості індикатора, який характеризує грошово-кредитну політику розглядається індекс базової інфляції. В Росії, наприклад, базова інфляція розраховується з січня 2003 р. і використовується як допоміжний показник, який відповідає встановленому цільовому показнику індексу споживчих цін в грошово-кредитній політиці. Щоб визначити цей показник, з індексу споживчих цін вилучають найбільш мінливі компоненти: 1) ціни на деякі продовольчі товари, коливання яких мають тимчасовий та сезонний характер, 2) ціни на товари/послуги (тарифи), що залежать від політики уряду.

Отже, базова інфляція є індикатором довгострокової структурної тенденції зміни рівня цін. В Україні не існує методології розрахунку базової інфляції, тому вилучення з кошику індексу споживчих цін зазначених товарів та послуг було зроблено за власними оцінками, враховуючи вище зазначені умови.

Динаміка отриманого в результаті розрахунків індексу базової інфляції більш згладжена та не схильна до значних сезонних коливань, через вилучення з кошику індексу споживчих цін деяких продовольчих товарів, паливно-мастильних матеріалів та житлово-комунальних послуг. Після вилучення питома вага кожного/ї товару/послуги, які залишаються в загальних споживчих витратах населення, перерозподіляється в бік збільшення. Тому внесок зрос-

тання або падіння цін на кожний вид товару/послуги в індексі базової інфляції потужніший, ніж в індексі споживчих цін.

Використання показника базової інфляції сприяє розмежуванню факторів впливу на інфляцію монетарних агрегатів і політику адміністративного регулювання рівня цін на деякі товари та послуги (тарифи), та може бути одним з індикаторів для проведення економічно обґрунтованої політики у грошово-кредитній сфері.

Визначення основних параметрів грошово-кредитної політики тісно пов'язано з вибором орієнтирів цінової динаміки, оскільки інфляція завжди виникає з надлишком грошей в економіці стосовно випуску товарів та послуг. Окрім того, економісти дійшли одностайного висновку, що в довготривалі періоди рівень інфляції є єдиною змінною величиною, на яку може впливати монетарна політика. Прискорене підвищення рівня інфляції не може забезпечити стійкого економічного зростання, в той час, як низький та стабільний рівень інфляції — навпаки. Тому, для забезпечення прискореного розвитку виробництва та зниження рівня безробіття в середньостроковій перспективі необхідно досягнення низького та стабільного рівня інфляції. Це і є, по суті, таргетуванням інфляції.

Основною метою грошово-кредитної політики НБУ до кінця поточного року залишатиметься підтримка стабільності національної грошової одиниці в умовах наявності суттєвих інфляційних ризиків, а саме: накопичення значних обсягів коштів на рахунках Уряду в НБУ, збільшення дефіциту бюджету, випереджаючого зростання цін виробників промислової продукції, нестабільності на енергетичних ринках, а також посилення інфляційних очікувань населення. У 2005 році НБУ продовжуватиме роботу щодо формування передумов для переходу до таргетування інфляції. Для цього він співпрацюватиме з органами державної влади в напрямку створення ефективних інструментів та механізмів впливу на інфляцію та досягнення її цільового значення¹.

Однак, самим складним питанням перед переходом до політики інфляційного таргетування, як одного з режимів грошово-кредитної політики, є визначення попередніх умов, які повинні бути створені, та який показник повинен бути обраним як вимірник інфляції. Основними вимогами до нього мають стати відносна легкість вимірювання, зрозумілість та прийнятність для широ-

¹ Основні засади грошово-кредитної політики на 2005 р. Вперше про майбутню зміну монетарної стратегії було оголошено в Основних засадах грошово-кредитної політики України на 2002 р., у 2003 р. це питання не підіймалось.

ких кіл суспільства. Окрім того цей показник повинен виключати вплив сезонних коливань.

Показник індексу споживчих цін не відповідає цим вимогам.

В монетарній стратегії на 2005 р. зазначено, що НБУ для оцінки ситуації на грошово-кредитному ринку використовуватиме не лише індекс споживчих цін, а і інші цінові індекси: індекс цін виробників промислової продукції та індекс-дефлятор ВВП. Однак, всі вони не відповідають вищезазначеним вимогам виміру ефективності проведення грошово-кредитної політики НБУ, оскільки по своїй природі не очищені від сезонних коливань. Більш адекватно реагуючим показником на зміни в економіці повинен слугувати показник базової інфляції.

М. А. Зайцева

Белорусский государственный экономический университет,
г. Минск, Республика Беларусь

СТРАХОВАНИЕ БАНКОВСКИХ РИСКОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И ПРИОРИТЕТЫ ЕГО РАЗВИТИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

В современной мировой экономике роль страхования чрезвычайно велика. Оно является одной из основных форм управления рисками в действующих концепциях риск-менеджмента. Страховщики являются важнейшими институциональными инвесторами, как в рамках национальных экономик, так и в международном масштабе. Немаловажным является также и то, что страховые компании обеспечивают необходимый уровень социальной защиты населения, являясь важнейшим дополнением, а зачастую и заменой, государственной системы социального страхования и обеспечения.

Национальный страховой рынок Беларуси, как самостоятельный сегмент экономики республики, за последние годы претерпел количественные и качественные изменения. Вместе с тем эффективность страховых услуг, предлагаемых белорусскими страховщиками национальным потребителям, крайне невелика, преобладающее развитие имеет государственное страхование (обязательные формы его проведения), невысоким является финансовый потенциал страховщиков, рамками действующего законодательства ограничены их инвестиционные возможности и др. Как показывает практика, в Рес-